

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2522200348
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2522200348.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, D. B., nar. XX.XX.XXXX, E. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, deti rodičov: F. G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/X, B., právne zastúpená JUDr. Milošom Papcunom, advokátom, H. XXXX/XA, I. a F. J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/X, B., o návrhu otca na zníženie výživného pre maloleté deti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 24. mája 2022, č.k. 6P/23/2022-58, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním zamietol návrh otca na zníženie výživného (výrok I.) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že otec sa domáhal návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 21.02.2022 zmeny rozsudku Okresného súdu Piešťany sp.zn. 9P/138/2019 v časti výšky výživného a to znížením na sumy 42 eur mesačne na maloletého A. a 42 eur mesačne na maloletého C., 42 eur mesačne na maloletú D. a 34 eur mesačne na maloletú E. s účinnosťou od 01.03.2022. Dôvodil tým, že 28.01.2022 došlo k skončeniu jeho služobného pomeru v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, v dôsledku čoho nastala zmena v oblasti príjmových pomerov na jeho strane ako povinného rodiča, keďže mu zanikol nárok na poberanie platu v priemernej výške cca 1.500 eur mesačne a súčasne mu vznikol nárok na výsluhový dôchodok. K skončeniu jeho služobného pomeru došlo podľa § 199 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. uvoľnením po dohode s nadriadeným. K takémuto postupu zo strany zamestnávateľa došlo na základe dvoch ukončených disciplinárnych konaní vedených voči jeho osobe, ktoré majú kauzálny nexus výlučne v podaniach jeho manželky, ktorá v snahe získať maloleté deti do starostlivosti, sa nešťitila ho obviniť zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, za čo mu boli udelené disciplinárne opatrenia, ktoré napadol na Krajskom súde v Trnave, kde prebiehajú dve samostatné konania, v ktorých doposiaľ nebolo rozhodnuté. V dôsledku všetkých týchto konaní sa dostal v očiach zamestnávateľa do veľmi nepriaznivého svetla, zamestnávateľ na neho začal postupne vyvíjať enormný tlak na ukončenie jeho služobného pomeru, ktorý mal až znaky diskriminácie a šikanózneho výkonu práva, čo okrem iného viedlo až k vážnemu poškodeniu jeho zdravia a hospitalizáciám, preto bol nútený požiadať o uvoľnenie zo služobného pomeru, bez dôležitého dôvodu sa však nevzdal zárobku. Týmto postupom sa snažil ochrániť svoje zdravie, ale aj peňažné nároky. Skončenie jeho služobného pomeru a vznik nároku na výsluhový dôchodok možno považovať za zmenu závažnejšieho charakteru,

opodstatňujúcu zmenu výšky výživného. S účinnosťou od 29.01.2022 mu bol priznaný výsluhový dôchodok vo výške 737,31 eur mesačne. Jeho aktuálne úspory sú 0 eur, pre jeho vek a zdravotný stav sú aj perspektívne obmedzené možnosti nového primeraného zamestnania a zvýšenia finančného príjmu. Predpokladané príjmy z výsluhového dôchodku mu nijako nebudú môcť pokryť všetky v súčasnosti platné povinné pravidelné mesačné náklady na výživné, vlastné bývanie nevyhnutnú osobnú spotrebu, vrátane splácania pôžičky na dom. Matka maloletých uviedla, že s návrhom otca nesúhlasí. K uvoľneniu zo služobného pomeru došlo pretože o to otec požiadal, teda na jeho vlastnú žiadosť. Navrhla, aby súd skončenie služobného pomeru vyhodnotil ako vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania. Vzhľadom na vek otca, jeho zdravotnú spôsobilosť, vzdelanie, nič mu nebráni, aby sa plnohodnotne spolupodieľal na životnej úrovni štyroch detí. Otec buď brigádniccky, alebo na základe rôznych dohôd vykonáva zárobkovú činnosť v bezpečnostnej službe. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, a to z potvrdenia o zamestnaní vydaného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce na Parnou, že služobný pomer otca bol skončený na základe uvoľnenia zo služobného pomeru po dohode s nadriadeným. Bol mu priznaný od 29.01.2022 výsluhový dôchodok v sume 737,31 eur. Bolo mu vyplatené odchodné vo výške 11.000 eur jednorazovo. Otec uviedol, že sa snaží brigádniccky si privyrobiť cca 150 eur mesačne. Hľadá si nejaké zamestnanie, vlastní rodinný dom v BSM. Iný majetok nevlastní, má mesačné výdavky 200 eur na energie, keď kúri drevom, hypotéku 150 eur, výdavky na auto, niečo na jeho osobné výdavky + výživné spolu vo výške 1.200 eur. U posledného zamestnávateľa robil 20 rokov, takú prácu si už nezohľadňuje. Keby nebol pristúpil na dohodu, bol by prišiel nielen o dôchodok, ale aj o odchodné. Nemôže zobrať hocikakú prácu, nakoľko má vážne zdravotné problémy. Nechce sa za ne skrývať, ani ich zverejňovať, riešiť ich. Zo spisu Okresného súdu Piešťany sp.zn. 9P/138/2019 súd zistil, že rozsudkom zo dňa 27.07.2021 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej boli maloleté deti A., C., D. a E. zverené do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na ich výživu sumami po 100 eur na A., C., D. a 60 eur na Žofiu s účinnosťou od 17.09.2019. Zároveň sa rodičia dohodli na úprave styku otca s maloletými deťmi. Z obsahu súdneho spisu sp.zn. 9P/21/2022 vyplýva, že matka maloletých detí podala návrh na rozvod manželstva, na pojednávaní dňa 24.05.2022 súd vyhlásil rozsudok, ktorým manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol, schválil rodičovskú dohodu o úprave výkonu ich práv a povinností k maloletým deťom a otcovi uložil povinnosť platiť výživné na každého maloletého po 100 eur mesačne. Rozsudok nie je právoplatný. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 26, § 62, § 75, § 78 zákona o rodine, podľa čl. 4, čl. 5 základných princípov zákona č. 161/2015 Z.z. CMP. Pri rozhodovaní o zmene výživného je nevyhnuté previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho, ako i nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Porovnajúc pomery, súd prvej inštancie dospel k záveru, že za obdobie 10 mesiacov došlo k nárastu životných nákladov, vďaka ktorému musí matka vynakladať zvýšené úsilie na zabezpečovanie potrieb detí, čo samé o sebe je objektívnou okolnosťou odôvodňujúcou zvýšenie výživného. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane povinného rodiča, u otca nastala zmena prejavujúca sa v znížení jeho príjmu, keďže pred skončením služobného pomeru dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 1.500 eur a od 29.01.2022 poberá výsluhový dôchodok vo výške 737,31 eur. Služobný pomer skončil na základe personálneho rozkazu riaditeľa, skončenie služobného pomeru však súd posúdil ako konanie otca, ktorým sa vzdal lepšieho zárobku, preto na pokles jeho príjmu nebolo možné prihliadnuť. Dôležitým dôvodom pre skončenie služobného pomeru by mohli byť zdravotné dôvody povinného, čo však v konaní preukázané nebolo. Služobný pomer bol ukončený po predchádzajúcej dohode povinného otca s nadriadeným potom, čo boli zo strany zamestnávateľa vedené dve disciplinárne konania a navyše sa začalo ďalšie konanie na Úrade inšpekčnej služby vo veci podozrenia zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Tieto okolnosti nemožno považovať za dôležité dôvody a nemožno na ne prihliadať. Súd mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca naďalej platiť výživné v určenej výške a to poukazujúc aj na skutočnosť, že otec je schopný si brigádniccky privyrobiť, čo sám potvrdil vo svojej výpovedi. Vzhľadom na jeho 20 ročnú prax a kvalifikáciu nie sú jeho možnosti zvýšiť si svoj príjem obmedzené a ako skúsený psychológ by nemal mať podľa názoru súdu problém nájsť si v krátkom čase zamestnanie, v ktorom dosiahne príjem minimálne 600 až 700 eur, aby tak dosiahol výšku príjmu ako v čase poslednej úpravy výživného. Okrem toho otcovi bolo vyplatené odchodné vo výške 11.000 eur, čo takisto treba považovať za príjem, z ktorého je možné čiastočne výpadok príjmu otca na určitý čas vykryť. Súd nemal preukázané, že by otec zo zdravotných dôvodov nemohol vykonávať akúkoľvek prácu, preto mal za to, že nie sú splnené zákonné podmienky na zníženie výživného, ktoré navyše nie je v najlepšom záujme maloletých detí. Za stratu príjmu je v prvom rade zodpovedný sám otec, a jeho povinnosťou je vynaložiť všetko úsilie na dosahovanie príjmu, z ktorého zabezpečí výživu svojim deťom. Preto súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol a o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie otec maloletých detí. Uviedol, že súdu prvej inštancie doručil dňa 21.02.2022 návrh na zníženie výšky výživného na celkovú sumu 160 eur mesačne z dôvodu, že došlo uňho k skončeniu služobného pomeru, čím mu zanikol nárok na poberanie platu v priemernej výške 1.550 eur mesačne a vznikol mu nárok na výsluhový dôchodok, ktorý mu je priznaný v sume 737,31 eur mesačne. V napadnutom rozhodnutí súd nezohľadnil skutočnosť, že stratil trvalé zamestnanie a stal sa výsluhovým dôchodcom, ako aj skutočnosť, že plnohodnotnejšie uplatnenie na trhu práce je pre trvalé a vážne zdravotné poškodenie výrazne obmedzené. Jeho celkové priemerné mesačné náklady sú vo výške cca 1.250 eur (náklady na dom 410 eur, na jeho osobu 320 eur, na výživné 360 eur, náklady na deti v závislosti od toho, ako dlho sú počas mesiaca v jeho starostlivosti do 400 eur), čo predstavuje o cca 350 až 700 eur viac, ako je jeho pravidelný mesačný príjem. Všetky tieto náklady presahujúce možnosti jeho pravidelného mesačného príjmu uhrádza zo zostávajúcej sumy odstupného. Ako dôvody zamietnutia návrhu na zníženie výživného súd uviedol, že na pokles príjmu neprihliadol, pretože skončenie služobného pomeru posúdil ako vzdanie sa lepšieho zárobku a že je schopný si brigádniccky privyrobit', tiež že je schopný na určitý čas vykryť výpadok príjmu z jednorazovo vyplateného odchodného. Má za to, že k zmene schopností, možností a majetkových pomerov došlo z dôležitých dôvodov, ktoré nemajú svoj pôvod v jeho osobe ale v konaní matky. Súd sa vo svojej argumentácii odvoláva na neprávoplatné rozhodnutie o rozvoze. Dôležitým a závažným dôvodom zásadnej zmeny pomerov je strata zamestnania z dôležitého dôvodu (bez skončenia z jeho podnetu by mu nevznikol nárok na výsluhový dôchodok a ostal by bez akéhokoľvek príjmu) a aj jeho nemožnosť primerane sa opäť zamestnať a zabezpečiť si tak vyšší pravidelný mesačný príjem, najmä pre zdravotné dôvody. Vo všeobecnosti platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča. Uznáva, že by nebolo žiaduce reparovať právoplatné súdne rozhodnutie iba pre nepodstatnú zmenu v pomeroch, avšak skončenie jeho služobného pomeru, vznik nároku na výsluhový dôchodok a jeho vážne zdravotné obmedzenia možno považovať za zmeny závažnejšieho charakteru. Celé rozhodnutie je postavené iba na odôvodnených potrebách maloletých detí, nebolo dostatočne prihliadané na schopnosti a možnosti otca ako povinného rodiča. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie, keď navrhuje, aby súd výšku výživného znížil na 40 eur mesačne na každé maloleté dieťa od 01.03.2022.

V priebehu odvolacieho konania otec maloletých detí doložil potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, z ktorých vyplýva, že otec maloletých bol uznaný invalidným s dátumom vzniku invalidity od 23.06.2022 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75% a od uvedeného dátumu mu bol priznaný invalidný dôchodok v sume 475,60 eur mesačne, ktorý bude od 01.01.2023 zvýšený na sumu 531,80 eur mesačne. Zároveň v podaní zo dňa 30.12.2022 uviedol, že matka mu neumožňuje styk s deťmi preto žiada, aby súd určil, že je oprávnený sa s deťmi stretávať 2x mesačne od štvrtka po skončení vyučovania do nedele do 18.00 hod..

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania, preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 6P/23/2022 je zníženie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému A. zo sumy 100 eur na 42 eur, na maloletého C. zo sumy 100 eur na 42 eur, na maloletú D. zo sumy 100 eur na 42 eur a na maloletú E. zo sumy 60 eur na 34 eur mesačne s účinnosťou od 01.03.2022. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým návrh otca na zníženie výživného zamietol a to na čas do rozvodu manželstva, teda za obdobie od 1.3.2022 do 9.7.2022, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok o rozvoze manželstva.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutočný stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie aj dostatočne zdôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré považuje za správne (§ 387 ods. 2 CSP). Ani s prihliadnutím na odvolaciu argumentáciu otca maloletých odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, keďže odvolateľ ani v odvolaní neuviedol také relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu odvolaním napadnutého rozsudku. K odvolacím námietkam otca však udáva nasledovné:

Základom odvolacej argumentácie otca je tvrdenie, že jeho aktuálne príjmy sú nepostačujúce na platenie výživného v sume určenej predchádzajúcim rozhodnutím, nakoľko prišiel o doterajšiu prácu a jeho príjmy poklesli bez jeho zavinenia.

Odvolací súd však zhodne so súdom prvej inštancie bol toho názoru, že v preskúmvanej veci išlo o prípad, kedy od posledného rozhodovania o výživnom nedošlo na strane otca k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by bola dôvodom na zníženie výživného. Pokiaľ otec svoj návrh na zníženie výživného založil na argumentácii o poklese jeho príjmov oproti obdobiu, v ktorom bolo výživné pôvodne určené v roku 2021, odvolací súd musel konštatovať, že otcom tvrdený pokles príjmov z objektívnych dôvodov (na ktorých by otec neniesol vinu) preukázaný nebol. Treba pritom vychádzať z porovnania pomerov, rozhodujúcich pre určenie výživného skorším rozsudkom a pomerov aktuálnych, majúci na zreteli zákonom stanovené podmienky, jedine za splnenia ktorých je možné zmeniť súdne rozhodnutie o výživnom.

Odvolací súd dáva do pozornosti ustanovenia zákona, v zmysle ktorých rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletých možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 121 CMP). V zmysle § 78 Zákona o rodine v spojení s ustanovením 121 CMP predstavuje teda práve zmena pomerov hmotno-právnu podmienku pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne a to okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne, vývojom životných nákladov. K záveru o tejto zmene možno dospieť len zistením rozhodných kritérií v čase pôvodného rozhodovania a v čase nového rozhodovania a to v celom časovom úseku medzi nimi, ich vzájomným porovnaním a ich komplexným zhodnotením. Až na základe takéhoto postupu si súd vytvorí záver o tom, či sú dané predpoklady pre rozhodnutie o zmene a ak áno, v akom smere a rozsahu.

Ako vyplýva z obsahu spisu, výživné bolo určené pôvodne rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č.k. 9P/138/2019-667 zo dňa 27.07.2021 a to sumami po 100 eur mesačne na maloletých A., C. a D. a 60 eur na maloletú E. (spolu 360 eur) a to s účinnosťou od 17.09.2019, keď v tej dobe otec pracoval ako psychológ v ÚZVJS v Hrnčiarovciach nad Parnou s príjmom 1.550 eur mesačne. V súčasnosti otec poberá výsluhový dôchodok 737 eur mesačne a invalidný dôchodok 531 eur mesačne.

Pri určovaní výšky výživného súd na strane povinného prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zohľadňuje aj jeho majetkové pomery a to, či má vyživovaciu povinnosť voči iným osobám. Pokiaľ sa preukáže, že na strane povinného došlo k poklesu alebo strate zárobku, či iného príjmu, súd musí skúmať dôvody, ktoré k tomu viedli (R 27/1970). Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynie z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. S povinnosťou rodičov venovať všetky sily na dôsledné

zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného rozvoja sa nezhoduje, ak niektorý z rodičov mení zbytočne alebo dokonca zámerne (v snahe doceliť nižší rozsah vyživovacej povinnosti) doterajšie zamestnanie za menej výhodné.

Otec svoj služobný pomer skončil dohodou, teda dobrovoľne. Súd prvej inštancie skonštatoval, že sa tým vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, s ktorou argumentáciou súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil. V súčasnosti sa vedie rozvodové konanie, kde je určované výživné na maloleté deti na čas po rozvode manželstva, takže toto zníženie na základe návrhu otca je len za obdobie od 01.03.2022 do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva, teda do 09.07.2022. Odvolací súd má za to, že zníženie výživného na obdobie 4 mesiacov nie je dôvodné. Otcov príjem za toto obdobie bol 737 eur výsluhový dôchodok + 150 eur, ktoré si dokáže zarobiť brigádnicky, čo sám na pojednávaní v danej veci uviedol, čo je spolu 887 eur, ktorá suma je nižšia od dosahovanej výšky príjmu pri poslednej úprave výživného, avšak otcovi bolo vyplatené odstupné, z ktorého bol schopný vykryť rozdiel vo výške príjmu. Otcom tvrdená zmena pomerov tak neopodstatňuje zmenu výšky výživného za predmetné obdobie, navyše ak maloleté deti rastú a za obdobie od poslednej úpravy výživného sa náklady na ich výživu úmerne veku zvýšili.

Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam tak odvolací súd mal za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a preto ho v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

Pokiaľ sa týka otcovho vyjadrenia v podaní zo dňa 30.12.2022 k úprave styku, tak odvolací súd udáva, že predmetom odvolacieho konania je zníženie vyživovacej povinnosti za čas do rozvodu manželstva rodičov, v ktorom sa nevykonávalo dokazovanie za účelom zistenia skutočností potrebných pre rozhodnutie o úprave styku. O úprave styku na čas po rozvode sa rozhodovalo v konaní o rozvod a ak otec požaduje iné rozhodnutie o styku, treba podať riadny návrh na súd prvej inštancie.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP za použitia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).